

Verantwoording en verantwoordelijkheid

Gepubliceerd op: Accountant.nl, maart 2007

Laat ik eens een knuppel in het hoenderhok gooien. Accountants trekken wel de verantwoording van de jaarrekening naar zich toe, maar voelen zich onvoldoende verantwoordelijk. Natuurlijk, de bestuurder van een onderneming is primair verantwoordelijk. Maar voor de beoordeling ervan is, voor de buitenwereld, de accountantsverklaring een houvast. De jaarrekening is onafhankelijk gecontroleerd en de cijfers geven een getrouw beeld. Inkoopkortingen zijn ook daadwerkelijk inkoopkortingen, zeg maar. In iedere discussie over het toezicht op de accountant en de regels waar de accountant aan dient te voldoen komt telkenmale terug dat de accountants heel goed in staat zijn zichzelf te reguleren. En te controleren. Die verantwoording nemen ze graag voor hun rekening. Ook bij (grote) overnames staan de accountants direct klaar om te assisteren en de overnamesom te verantwoorden middels boekenonderzoeken.

En wat als nu blijkt dat de voorgestelde gang van zaken toch niet klopt? Dan biedt de accountant direct aan te assisteren bij de herziening van de cijfers. Waarop natuurlijk weer wel een declaratie volgt.

Maar neemt de accountant ook de verantwoordelijkheid? Zelden. Zijn de inkoopkortingen toch frauduleus gebleken? De accountant (of eigenlijk: zijn werkgever) zal tot het hoogste rechtsorgaan bestrijden dat er een fout gemaakt is. Zelfs als de eigen tuchtraad al het tegendeel beweert. Is het overgenomen bedrijf toch minder waard? Gaven de eerder afgetekende cijfers toch niet zo'n getrouw beeld? We helpen wel met het opstellen van een afboeking en tonen medeleven met bestuurder die moet aftreden omdat de aandelenkoers keldert. Oh ja, en als de accountant als eens te kritisch wordt dan zal de organisatie hem vervangen door een minder kritische. Is ook wel makkelijk voor het geval er toch iemand geslachtofferd moet worden.

Dames en Heren accountants, zoals ook elders in de wereld is er sprake van twee soorten verantwoordelijkheid: de juridische en de maatschappelijke. Juridisch kunt u (of uw werkgever) doorvechten tot uw advocaat uw huisvriend wordt, maar maatschappelijk raakt u dan steeds verder uitgerangeerd. Wellicht dat u eens te rade kunt gaan bij andere ondernemingen die geconfronteerd werden met hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ik noem er een paar: Shell, Trafigura... Realiseert u zich dat de triljarden die wereldwijd worden belegd (zowel beursgenoteerd, maar ook middels bedrijfsovernames of op lokaal niveau) mede gebaseerd zijn op de juiste voorstelling van de cijfers? Waar u de verantwoording voor heeft genomen?

Wellicht dat het goed zou zijn dat de accountantsorganisatie die zijn verantwoordelijkheid niet neemt, hier maatschappelijk door gedwongen wordt en net zoals een lokale slager of mondiaal benzineverkoper met een kopersstaking kan worden geconfronteerd. Misschien begint het met een aantal kritische vragen van de buitenwereld. Ik hoop oprecht dat u de goede antwoorden heeft.

Gert M. Jochems